

Bērze - vieta ar gadu simtiem seniem stāstiem

Bērzes dievnamā pašlaik aktuāli ir ērģeļu atjaunošanas darbi.

Uzreiz jāsāk ar to, ka Bērze cilvēkiem patīk. - *Mēs nevaram pateikt, kas tas ir, bet šajā vietā ir kaut kas ļoti īpašs, ja jau mums tik ļoti te patīk, ka negribas braukt prom*, - savu ciemiņu sacīto atstāsta kultūras un atpūtas centra «Bērzmuiža» saimniece Aija Cimermane. Arī viņai Bērzes ciemats ir mīļa vieta.

Devās pa vadoņa takām

Bērzi var definēt kā ciematu ar apskaužami bagātīgu kultūr-

vēsturisko mantojumu. Ne katram ciematam tas ir dots.

Vēstures avoti liecina, ka apdzīvotā vieta ir izveidojusies pie bijušās kroņa Bērzes muižas jeb

Bērzmuižas centra, kurš pirmoreiz pieminēts 1492. gadā. Taču visā Latvijā Bērze kļuva zināma un populāra pagājušā gadsimta 30. gados saistībā ar Kārļa Ulmaņa vārdu, kad tūristi no tuvām un tālām Latvijas vietām šurp devās, lai iepazītu un izstaigātu vadoņa takas. Tas tolaik bija viens no populārākajiem un nacionālo pašapziņu stiprinošajiem maršrutiem. Tāpat kā tālu daudzīnātos Tērvetes pilskalnus un Annas

Brigaderes muzeju «Sprīdiši» Tērvetē, kā Dobeles pilsdrupas, tā arī Bērzes maršrutu var pieskaitīt Dobeles novada tūrisma pamatu licējiem.

Bērzē tolaik bijusi pienotava, lauksaimniecības biedrības «Druva» nams ar plašo izrīkojumu zāli, kurā vietas apmēram

(Vēl – 5. lappusē)

Anitas Banziņas foto

Pasniedza «Saules laivas» balvas

Vakar Latvijas galvaspilsētas muzejā «Rīgas Birža» norisinājās šī gada pieaugušo neformālās izglītības balvas «Saules laiva» pasniegšanas ceremonija.

Šogad Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) un EPALE Latvija Nacionālā atbalsta dienesta Pieaugušo neformālās pieaugušo izglītības ceļojošā balva tiks pasniegta jau septīto gadu. Tiešraides laikā skatītāji tiks iepazīstināti ar balvas nominantiem, kas šoreiz pieteikušies rekordlielā skaitā, uzzinās – kurš iegūs 2022. gada balvu, kā arī va-

rēs izbaudīt muzikālus priekšnesumus.

Starp šī gada pretendentiem šoreiz nav mūspuses mācību iestāžu vai organizāciju. Jāpiebilst gan, ka 2018. gadā galveno konkursa balsu ieguva Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs.

Indra Cehanoviča

«Saules laivas» balva.

ŠODIEN NUMURĀ

Tērvetē atjaunots
informācijas stends. 2. lpp.

Dobeles novadā
nekopti vien divi
procenti zemju. 4. lpp.

Lai sarūpētā dāvana
svētkos nesagādā
pārdzīvojumus. 7. lpp.

ĪSZIŅAS

Dārzkopības institūta Ķiršu mājas telpās nākamo otrdien notiks noslēguma seminārs par augļu koku – ābeļu, bumbieru, plūmju un ķiršu – demonstrējuma projektiem. Interesentiem būs iespēja iepazīties ar pētījumiem par ābeļu šķirņu ražību, augļu kvalitāti, jauno, kraupja izturīgo ābeļu šķirņu pārbaudes rezultātiem dažādos Latvijas reģionos, kā arī Latvijas apstākļiem piemērotu bumbieru, plūmju un ķiršu šķirnēm.

Rīt Dobeles koncertzālē «Zinta» notiks pašvaldības apbalvojumu «Gada uzņēmējs» uzvarētāju paziņošana un balvu pasniegšanas ceremonija.

Sestdien pulksten 16 Dobeles pilsētas kultūras namā pirmo reizi notiks jauktā kora «Sidrabe» un pūtēju orķestra «Dobele» kopkoncerts «Ziemassvētki Brodvejā», lai, izdziedot un izskandinot gan populāras, gan mazāk zināmas Ziemassvētku melodijas, radītu īstu svētku noskaņu. Jauktā kora «Sidrabe» diriģents ir Jānis Lapsa, kormeistari Katrīna Jēkabsons un Ronalds Rāviņš. Pūtēju orķestra «Dobele» diriģents Ervīns Zandersons. Ieeja koncertā bez maksas.

OTRDIEN, 13. DECEMBRĪ, LASIET:

Dobeles novada
pašvaldība
sumināja čaklākos
uzņēmējus.

Bijusī Bērzes vidusskolas ēka.

Bērzes kapsētā atrodas piemiņas zīme Kārlim Ulmanim.

Bērze - vieta ar gadu simtiem seniemiem stāstiem

(Sākums – 1. lappusē)

500 - 600 apmeklētājiem. Biedrība, starp citu, šogad varētu svinēt savu 130. jubileju. Tūristi priecājušies par izdaiļoto un uzposto Bērzes baznīcu, apmeklējuši arī mazo skoliņu, kur bērnībā mācījies Kārlis Ulmanis.

Te ir bijis glīts, labi uzkopts pagasta nams, kur dzīvojis pagasta sekretārs, kas bijis arī vietējais tūristu aģents, tātad - gids un tūrisma organizators, kura uzdevums bija pielikt savu roku nacionālā tūrisma izveidošanā.

Valsts un organizāciju pārstāvji un ekskursantu grupas devušās arī uz Bērzes kapsētu godināt Kārļa Ulmaņa vecākus. Tā kā Atmosdas laikos Kārļa Ulmaņa kapa vietu nav izdevies atrast, Bērzes kapos, vietā, kuru viņš pats bija noskatījis mūža atdusai, 1997. gadā tika atklāta viņam veltīta piemiņas zīme.

Žurnāls «Zeltene», 1937. gadā publicējot ceļojuma aprakstu, Bērzi ir nodēvējis par mazu pilsetiņu ap baznīcu. Kā ir pašlaik?

Joprojām interesanta tūristiem

Arī pašlaik Bērzes ciema atpūta un nākotne tiek saistīta ar tūrisma un rekreāciju. Aija Cimermane, kurai pateicoties, lielā skolas ēka nestāv tukša, uz Bērzes nākotni lūkojas optimistiski. Manuprāt, viņu var uzskatīt arī par tādu kā jau pieminēto vietējo tūristu aģentu, tikai jau mūsdienā izpildījumā.

- Manuprāt, Bērze ir vieta ar lielām iespējām, un es uzsvāru lieku uz tūrisma, - saka Aija Cimermane. - Tā joprojām ir interesanta tūristiem ar veco baznīcu, ar tuvējām Bērzes ūdenszirnām un ekosaimniecību «Saliņas», ar Ievas Jurkas keramikas darbnīcu, kas ir ļoti darboties aicinoša vieta. Kad manā atpūtas centrā tiek rīkotas bērnu vasaras nometnes, es turp vienmēr varu aizvest bērnus, lai viņi var radoši darboties un attīstīt prasmes.

Protams, ir arī mana «Bērzmuiža», kur ceļotāji var paēst un pārnakšpot. Es varu atbraucējiem arī pastāstīt par Bērzi, par to, ko pati daru. Šogad laba sadarbība bija ar tūrisma firmu «Balt Go» no Vidzemes, kura atveda uz Bērzi divas ceļotāju grupas. Uzņemu arī Iecavas grupu. Vasarā bieži ierodas individuālie ceļotāji. Bērze rullē, kā tagad saka.

Es pati dzīvoju tālāk, Glāzniekos, bet Bērze man vienmēr ir ļoti patikusi. Vidusskolas ēku nopirku tieši tāpēc, ka iemīlēju Bērzi, - šo kluso, mierīgo vietu ar savu auru. Vienmēr ir patikuši arī Bērzes iedzīvotāji - tā vienkāršība, kas ir viņos.

Biju iesaistījies diskusijā sociālajos tīklos, kad bija jautājums, vai vērts pirkt māju Bērzē. Daži rakstīja, ka nē - tā ir sūnu ciems, citi atkārtoja kādreiz dzirdēto, ka Bērzē ir tikai baznīca un kapi. Un tad jautāju - kad pēdējoreiz bijāt Bērzē? Izrādās, pirms gadiem 20 vai 15. Nu, cilvēki taču nezina, kas notiek Bērzē. Es uzskatu, ka Bērze piesaista cilvēkus, tikai mums ir jāpopularizē šī vieta, kur dzīvojam.

Viens no pieturpunktiem Svētā Jēkaba ceļā

Nelielā Bērzes ciema galvenā dominante ir luterāņu dievnams - valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Baznīcas vārds ir cieši saistīts ar Kārlī Ulmani, jo tajā viņš gan kristīts, gan iesvētīts. Dievnama tornī izvietotais zvans ir īpašs, jo 1939. gadā to baznīcai ar veltījumu ir dāvinājis Kārlis Ulmanis. Zvanā iegravēti viņa vārdi: «Mana tauta, tevi sauca. Tu nāci. Paliēci modra. Augsti sniegsi saulei preti.»

Ne visai sen par draudzes priekšnieku ir kļuvis Sandis Menska - dzimis, audzis un te skolā mācījies bērzenieks, kurš no Rīgas kopā ar sievu Ievu Jurku uz dzimto pusi atgriezies pandēmijas laikā.

- Tagad abi te darbojamies. Bērze man ir tuva, un gribam to

popularizēt ar pasākumiem un arī caur baznīcu piesaistīt tai vairāk cilvēku, - stāsta viņš.

Draudzē pašlaik ir ap 50 cilvēku, un dievkalpojumi notiek divreiz mēnesī. Tuvākais būs Ziemassvētku dievkalpojums 25. decembrī. Cilvēki uz baznīcu brauc arī no Kalnciema, Līvberzes, Jaunbērzes un Miltiņiem. Pats aktuālākais darbs baznīcā pašlaik ir kara laikā nopostītā ērģeļu balkona un pašu ērģeļu atjaunošana.

- Esam piesaistījuši Eiropas Savienības fondu finansējumu. Projekts beigsies 2024. gada vasarā, kad baznīcai būs 200 gadu sviņības. Cerams, ka tad jau skanēs atjaunotās ērģeles.

Sandis Menska ir gandarīts, ka Bērzes baznīca ir viens no pieturpunktiem Svētā Jēkaba jeb Santjago ceļa maršrutā. Santjago ceļš ir visā pasaulē viens no pašiem slavenākajiem svētcēlnieku vēsturiskajiem maršrutiem, kura galamērķis ir Santjago de Kompostela baznīca Spānijā. Kopš 2020. gada oficiāls ceļa posms ved cauri arī Latvijai un Bērzei.

Diezgan daudz šī ceļa gājēju šajā laikā ir piestājuši Bērzē. Ceļotājiem te tiek dota iespēja apskatīt baznīcu, atpūsties, parunāties, uzkāpt tornī pie zvana un apskatīt Bērzi no torņa logiem. Tā kā baznīca ne vienmēr ir vaļā, pie baznīcas atrodas zīmogu mājiņa, kur katrs ceļotājs pats var paņemt zīmogu un iespiest to savā svētcēlnieku pasē.

Ērtāk uz Jelgavu

Bērze nav Bērzes pagasta centrs, kā loģiski varētu nodomāt. Pagasta centrs ir Šķibe, bet Bērze ir viena no trim pagasta apdzīvotajām vietām. Kā stāsta pagasta pārvaldes vadītājs Juris

Kronbergs, šobrīd Bērzes ciematā dzīvo ap 180 iedzīvotāju. Ciemā ir četras daudzdzīvokļu mājas ar 44 dzīvokļiem, ciemā un tuvākajā apkārtnē - arī 45 privātmājas un viensētas. Darbu iedzīvotāji galvenokārt atrod Dobeļē un Jelgavā. Lielākie darba devēji Bērzē ir zemesnieku saimniecības, kuras nodarbojas ar dārzeņu audzēšanu.

Vēsturiskajās bijušās vidusskolas telpās tagad atrodas Kultūras un atpūtas centrs «Bērzmuiža». 2009. gadā skola tika likvidēta mazā skolēnu skaita dēļ, un ciemata bērni tagad dodas mācīties uz Jaunbērzes, Līvberzes un Dobeles skolām.

Pašvaldībai piederošajā, bijušajā pagastmājā «Atpūtas» mājvieta ir rasta Ievas Jurkas keramikas darbnīca un Māra Naumčika izveidotajai biedrībai «Sporta un atpūtas komplekss Bērze». Te ir telpas arī Dobeles novada centrālās bibliotēkas ārējās apkalpošanas punktam.

Ciemats ir 3 kilometru attālumā no Jelgavas - Tukuma šosejas, un pēc iepirkumiem ir ērtāk pa asfaltētu ceļu doties uz 20 kilometru attālo Jelgavu, nekā drebināties pa grants ceļa grāmbām uz Dobeļi, līdz kurai tikai nepilni 15 kilometri. Autobusu satiksmes saraksts autobusu pieturā pie baznīcas nav īss - trīs reizes dienā var aizbraukt uz Jelgavu, trīs reizes arī uz Dobeļi. Var arī uz Jaunbērzi un vakarpusē - uz Tukumu. Uz pagasta centru gan neviens autobuss neved.

Bērzē jau ilgāku laiku nav veikala, taču uzrunāti cilvēki atzina, ka pieraduši veikt iepirkumus citos veikalos, un šaubījās,

vai kāds uzņēmējs riskētu atvērt veikalu, jo tas noteikti finansiāli neatmaksātos.

Kas vēl vajadzīgs?

- Cilvēki meklē iespējas te dzīvot, arī jaunas ģimenes, un tukšu māju un dzīvokļu nav, - saka Sandis Menska. - Taču vienmēr var vēl labāk. Kad bija tikšanās ar novada vadību, darījām zināmas savas vajadzības - Bērzes centrā gājēju drošībai ir ļoti nepieciešams gājēju celiņš un veloceliņš. Ir vajadzīga arī brīvības pasākumu vieta, kur ciemata ļaudis var sanākt kopā svētkos. Iedzīvotāji nav kūtri, un līdz šim rīkotie pasākumi vienmēr ir bijuši kupli apmeklēti. Solīja, ka mums palīdzēs.

Sacīto papildina Ieva Jurka: - Pati esmu vidzemniece, bet man patīk Bērzes lauku vide un miers, taču ir lietas, ko Bērzē vajadzētu uzlabot. Vispirms ir ļoti vajadzīga ietve ciemata centrā, lai var droši staigāt, īpaši jau bērni un, jā, vieta, kur rīkot pasākumus.

Un jauki būtu, ja varētu noasfaltēt to ceļu, kas ved uz Dobeļi. Arī velobraucējiem tas būtu ideāli. Man ļoti patīk tas Zemgales plašums, tā panorāma, kas paveras, braucot pa ceļu uz Dobeļi. Skaisti!

Anita Banzīņa
Autores foto

MAF

Mediju atbalsta fonds
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors